

En qualsevol país, en qualsevol societat i en qualsevol ciutat la major part de la gent passa la vida sense particulars mèrits ni aspiracions: no són *mediocres*, són persones normals i corrents. El *mediocres* són aquells que aspiren a *ser* alguna cosa, o *fer* alguna cosa, i no hi arriben, per falta de capacitat o, molt més sovint, per falta d'esforç i de treball suficient. I que llavors no poden suportar que uns altres, un pocs, sí que hi arriben. El poder dels *mediocres*, la seua força, no està en el seu nombre, sinó en aquesta tendència a no suportar l'èxit d'uns altres, sobretot si és èxit guanyat amb mèrit i amb treball. El poder dels *mediocres* està igualment, no en la seua pròpia limitació (perquè tota aportació, per modesta que siga, és útil i irrepètible), sinó en la voluntat de limitar el mèrit d'uns altres. La seua força està en la mediocritat com a projecte general, en no voler acceptar ni respectar, ni molt menys promoure, l'excel·lència. El projecte dels *mediocres* amb poder —i de poder n'hi ha de moltes classes— és tallar qualsevol cap que sobreix, o bé, si no es pot tallar, fer-lo sentir tan malament que haja d'inclinar-se i ajupir-se.

Per desgràcia, el País Valencià, i en primer lloc la seua capital, són un exemple brillant d'aquest mal general. En altres societats més saludables, aquest instint de tallar caps —i l'universal vici de l'enveja— sol estar compensat per una altra cosa: la satisfacció que a un país o ciutat li produeix el mèrit excepcional d'algun dels seus conciudadans. Entre nosaltres, no. I menys encara si els pocs que, per esforç o per especial capacitat, destaquen i alcen el cap tenen la gosadia de voler viure i treballar *ací*. Això ja no es perdona. Si hi ha algun valencià realment il·lustre, haurà de mostrar-ho i demostrar-ho *fora*, i en tot cas, després, *ací* reconeixeran de mala gana el seu mèrit. O li faran homenatges a la seua ancianitat o passat el seu funeral. Als qui estan vius i actius, no. Aquests, o cal destruir-los, o que se'n vagen. O simplement, fer-los l'aire irrespirable.

Ara li ha tocat el torn a Tomàs Llorens, un home d'integritat, competència i capacitat excepcionals. Ja s'havia guanyat un crèdit fora, i pretenia fer *ací* alguna cosa important (no estem convalidant tota la seua actuació al davant de la Direcció General del Patrimoni, però unes poques coses serioses volia fer-les ben fetes, això és cert... i un fet molt rar). Per tant, Tomàs Llorens era un home incòmode: bastons a les rodes, doncs, crítica i insídies dins i fora del gremi, que se'n cansa i que se'n vaja. Ja se n'ha anat. A Madrid.

Fa poc de temps, un arquitecte valencià de prestigi internacional, al qual li han encomanat un pont i després li han fet la vida impossible, ha dit que ja en té prou, que no el tornen a buscar. Fa poc, un escultor valencià conegut i admirat en tot Europa explicava que és de *fora*, no d'*ací*, d'on li arriba el reconeixement i els encàrrecs. Fa una miqueta més de temps, un personatge de l'envergadura de Renau s'hagué de morir a Berlín perquè a València tot van ser bones paraules i promeses i res més. No fa tant de temps que un escriptor de la transcendència de Fuster ha merescut els primers reconeixements institucionals, i encara ara és objecte de reticències d'uns —que se n'aprofiten— i del vilipendi d'un sector important de la ciutat.

El País Valencià ha produït modernament pocs *grans* polítics, científics, artistes o escriptors. I aquests pocs, o han hagut de fugir per asfíxia, o han hagut d'aguantar l'intent constant d'asfixiar-los. *Ací*, en seus de

partits, en redaccions de diaris, en tertúlies *ad hoc*, es practica amb dedicació l'esport nacional del tir al cap que destaca. Sobretot si destaca pel rigor, la tenacitat o la solidesa del seu treball (si destaca per intriga, per xerrameca o per auxili de capelleta, no hi ha perill).

Per això, no és estrany que uns se'n vagen. Que els que es queden, es queden al marge o marginats. I que, en definitiva, destaque tan poca gent. Perquè fer alguna cosa de valor cert és, en aquesta societat, un risc mortal. □

El poder dels *mediocres*